

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ

Харківський національний університет внутрішніх справ

Кафедра соціальних та економічних дисциплін, факультет № 2

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни «Фіскальне адміністрування»
обов'язкових компонент
освітньої програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
071 «Облік і оподаткування»

м. Харків
2023 рік

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол № 7 від 30.08.2023

СХВАЛЕНО

Вченою радою факультету № 2
Протокол № 7 від 29.08.2023

ПОГОДЖЕНО

Секцією Науково-методичної ради
ХНУВС з гуманітарних та соціально-
економічних дисциплін
Протокол № 7 від 29.08.2023.

Розглянуто на засіданні кафедри соціальних та економічних дисциплін
Протокол №7 від 29.08.2023

Розробник: доцент кафедри соціальних та економічних дисциплін,
кандидат економічних наук Сусіденко Олексій Валентинович

Рецензенти:

1. професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування ХНУ ім. В.Н. Каразіна, кандидат економічних наук, професор Глущенко А.С.;
2. доцент кафедри соціальних та економічних дисциплін, кандидат економічних наук, доцент Павленко Н.В.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Шифри та назви галузі знань, код та назва спеціальності, ступень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання Кількість кредитів ECTS – 4 Загальна кількість годин – 120 Кількість тем – 12	07 Управління та адміністрування 071 Облік і оподаткування <u>перший (бакалаврський) рівень вищої освіти</u>	Денна форма навчання Навчальний курс – 3 Семестр - 5 Види підсумкового контролю: екзамен
Розподіл навчальної дисципліни за видами занять:		
денна форма навчання Лекції – 30; Семінарські заняття – 30; Самостійна робота – 60;		

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: вивчення фінансових відносин, пов'язаних з примусовим відчуженням і перерозподілом частини вартості національного продукту з метою формування загальнодержавного фонду грошових ресурсів.

Завдання: засвоєння теоретичних та організаційних основ податкової системи та податкової політики, методики розрахунків, порядку сплати прямих і непрямих податків юридичними та фізичними особами, альтернативних систем оподаткування, діяльності державної фіскальної служби:

1. вивчення господарських процесів, що відбуваються у виробничо-комерційних системах підприємства;
2. опанування сучасними методами управління підприємством;
3. розкриття сутності фінансів підприємств, змісту і організації

фінансової діяльності підприємств;

4. формування та використання прибутку та оподаткування підприємств, організації грошових розрахунків та кредитування підприємств;

5. надати практичні навички з податкового адміністрування.

Міждисциплінарні зв'язки: дисципліна «Фіскальне адміністрування» теоретично пов'язана з такими дисциплінами як «Фінанси підприємства», «Фінанси і кредит», «Бухгалтерський облік», «Економіка підприємства та технології виробництва».

Очікувані результати навчання: у результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен

знати:

- класифікацію податків;
- джерела сплати податків;
- суб'єктів та об'єктів оподаткування;
- податкові політику та систему держави;
- права та відповідальність платників податків;
- як визначаються дати виникнення податкових зобов'язань та звітні періоди;
- порядок розрахунку ПДВ, акцизного податку, мита, податку на прибуток підприємств, фіксованого та єдиного податків, податку з доходів фізичних осіб;
- податкові соціальні пільги;
- місцеві податки і збори;
- причини та форми ухилення від сплати податків;

вміти:

- визначати базу оподаткування всіма видами податків;
- розраховувати суму податкових зобов'язань за всіма видами податків;
- заповнювати податкові декларації;
- розраховувати розмір штрафних санкцій за всіма видами податків.

Програмні компетентності, які формуються при вивченні навчальної дисципліни:		
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати спеціалізовані завдання у галузі соціології та прикладних соціальних досліджень, розробляти й обґрунтовувати базові рекомендації щодо подолання соціальних проблем і регулювання соціальних конфліктів.	
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК-1	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
	ЗК-8	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
	ЗК-12	Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
	ЗК-14	Здатність реалізувати свої права і обов'язки

		як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)	СК4.	Застосовувати знання права та податкового законодавства в практичній діяльності суб'єктів господарювання
	СК6.	Здійснювати облікові процедури із застосуванням спеціалізованих інформаційних систем і комп'ютерних технологій
	СК9.	Здійснювати зовнішній та внутрішній контроль діяльності підприємства та дотримання ним законодавства з бухгалтерського обліку і оподаткування
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності поліцейського спрямування	СК-15	Здатність демонструвати розуміння процесу розробки та прийняття господарських і фінансових рішень у ході діяльності підприємств, а також особливостей функціонування підприємств в сучасних умовах господарювання

3. Програма навчальної дисципліни

ТЕМА 1. СУТНІСТЬ І ВИДИ ПОДАТКІВ. ОРГАНІЗАЦІЯ ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ.

Економічна сутність податків. Функції податків. Основні елементи податків. Класифікація податків. Сутність прямих податків. Переваги і недоліки прямого оподаткування. Сутність непрямих податків. Переваги і недоліки непрямих оподаткування. Способи стягування податків.

Сутність та економічні засади формування податкової системи. Поняття «податкова політика» і основні критерії її проведення. Платники податків, їх обов'язки, права і відповідальність. Фінансова відповідальність платників податків. Адміністративна відповідальність посадових осіб платників податків та громадян - суб'єктів підприємницької діяльності. Кримінальна відповідальність за ухилення від оподаткування.

ТЕМА 2. ОРГАНІЗАЦІЯ ПОДАТКОВОГО АДМІНІСТРУВАННЯ. ОБЛІК ПЛАТНИКІВ ПОДАТКІВ.

Форми первинних документів податкового обліку. Другий рівень податкового обліку. Податкові реєстри. Податкова декларація.

Виникнення права платника податку на податковий кредит. Первинні документи, пов'язані з рухом товарно-матеріальних цінностей. Порядок реєстрації виданих, повернутих і використаних доручень на одержання цінностей.

Спільні і відмінні риси податкового обліку і бухгалтерського обліку.

Первинні документи в бухгалтерському обліку.

Порівняльна характеристика управлінського, фінансового, виробничого та податкового обліку в Україні

ТЕМА 3. ПОДАТКОВИЙ КОНТРОЛЬ. АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКІВ, ЗБОРІВ, ПЛАТЕЖІВ.

Облік платників податків - юридичних та фізичних осіб. Державний реєстр фізичних осіб - платників податків. Облік податкових платежів в органах ДФС. Податкові перевірки. Порядок подання податкової декларації та визначення суми податкових зобов'язань. Порядок узгодження сум податкових зобов'язань, оскарження рішень податкових органів та визначення податкового боргу.

ТЕМА 4. ПОДАТОК НА ПРИБУТОК ПІДПРИЄМСТВ.

Сутність податку на прибуток підприємств. Платники, об'єкт оподаткування та ставки податку. Поняття «валовий дохід». Поняття «валові витрати виробництва та обігу». Порядок нарахування амортизаційних відрахувань. Оподаткування операцій особливого виду. Особливості оподаткування окремих платників податку. Порядок нарахування та сплати податку до бюджету.

ТЕМА 5. ПОДАТОК НА ДОХОДИ ФІЗИЧНИХ ОСІБ.

Сутність податку з доходів фізичних осіб, платники податку та об'єкт оподаткування. Склад загального оподатковуваного доходу. Доходи, які не входять до складу загального оподатковуваного доходу. Поняття «податковий кредит». Види податкових соціальних пільг. Ставки податку. Порядок нарахування, утримання та сплати податку до бюджету. Особливості оподаткування окремих видів доходів. Оподаткування операцій особливого виду.

ТЕМА 6. ПОДАТОК НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ.

Загальна характеристика ПДВ. Переваги і недоліки ПДВ. Економічна сутність доданої вартості. Платники ПДВ та об'єкт оподаткування. Ставки ПДВ. Порядок визначення бази оподаткування. Операції, що не є об'єктом оподаткування. Операції, що звільнені від оподаткування ПДВ. Порядок обчислення і сплати ПДВ. Податкові періоди з ПДВ. Порядок реєстрації осіб як платників ПДВ.

ТЕМА 7. МИТО ТА АКЦИЗНИЙ ПОДАТОК.

Сутність і види мита. Механізм нарахування і сплати мита. Пільги при стягненні мита. Митні збори та їх види.

Сутність акцизного податку та його платники. Об'єкт та база оподаткування акцизним податком. Групи підакцизних товарів та ставки акцизного податку. Пільги при стягненні акцизного податку. Порядок нарахування і сплати акцизного податку.

ТЕМА 8. ПОДАТОК НА МАЙНО. РЕНТНА ПЛАТА. ЕКОЛОГІЧНИЙ ПОДАТОК.

Склад податку на майно. Платники податку на майно. Об'єкт оподаткування. База оподаткування по сплаті податку на майно. Пільги із сплати податку. Ставка податку на майно. Податковий період. Строки сплати податку на майно. Туристичний збір. Збір за місця для паркування транспортних засобів. Плата за землю.

Рентна плата за користування надрами.

Екологічний податок.

ТЕМА 9. СПЕЦІАЛЬНІ ПОДАТКОВІ РЕЖИМИ. СПРОЩЕНА СИСТЕМА ОПОДАТКУВАННЯ, ОБЛІКУ ТА ЗВІТНОСТІ.

Спрощена система оподаткування, обліку і звітності юридичних осіб шляхом сплати єдиного податку. Загальна (традиційна) система оподаткування фізичних осіб - суб'єктів підприємницької діяльності. Система оподаткування приватних підприємців за фіксованим податком. Спрощена система оподаткування, обліку і звітності суб'єктів малого підприємництва - фізичних осіб шляхом сплати єдиного податку. Загальна характеристика фіксованого сільськогосподарського податку. Платники податку. Об'єкт оподаткування та ставки податку. Порядок обчислення і сплати податку до бюджету.

Особливості оподаткування платників податків в умовах дії угоди про

розподіл продукції. Особливості здійснення контролю за виконанням угоди про розподіл продукції.

ТЕМА 10. КОРПОРАТИВНИЙ ПОДАТКОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

Поняття і сутність корпоративного податкового менеджменту. Результативність діяльності підприємства. Оптимізація податкових витрат. Рациональна організація податкового обліку. Вплив окремих факторів на витрати підприємства. Система податкового обліку підприємства. Основні функції податкових менеджерів.

Податкова політика підприємства. Аналіз зовнішнього податкового середовища. Податкове планування. Податковий моніторинг господарських операцій. Податковий облік і звітність. Оцінка результатів податкового менеджменту. Бюджетування податків.

Функції корпоративного податкового менеджменту. Організація взаємодії із внутрішніми структурами і зовнішніми суб'єктами. Форми реалізації податкової політики підприємства. Організація системи податкового обліку.

Економічна сутність податкового боргу. Погашення податкового боргу в разі ліквідації платника податків. Погашення податкового боргу при реорганізації платника податків. Списання і розстрочення податкового боргу. Податкове зобов'язання.

Методи управління податковим боргом.

ТЕМА 11. УХИЛЯННЯ ВІД ПОДАТКІВ І ПЕРЕКЛАДАННЯ ПОДАТКІВ. ПОДАТКОВА ПОЛІТИКА В СИСТЕМІ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІКИ.

Економічна сутність ухилення від сплати податків. Форми та способи ухилення від оподаткування. Сутність податкової оптимізації. Подвійне оподаткування в міжнародному бізнесі. Процедура перекладання податків.

Податкова політика як чинник макроекономічного регулювання. Макроекономічний вплив податкової політики. Податкова політика та інфляція. Характеристика неподаткових надходжень до бюджету.

ТЕМА 12. ПЛАНУВАННЯ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ ПОДАТКІВ І ЗБОРІВ

Поняття податкового планування і прогнозування. Податкова тактика. Розробка податкових прогнозів. Оцінка прибутковості територіальної власності. Прогнозування обсягів податкових надходжень. Розрахунок податкових надходжень до бюджетів різних рівнів.

Методи податкового планування і прогнозування. Автоматизовані інформаційні системи податкового планування і прогнозування.

Бюджетування податків. Взаємозв'язок бюджетів податків з операційними й фінансовими бюджетами підприємства. Принципи бюджетування податків.

4. Структура навчальної дисципліни

4.1.1. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами (денна форма навчання)

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин, відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Усього	з них:					
		лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні	Самостійна робота	
5 семестр							
Тема 1. Сутність і види податків. організація податкової системи.	8	2	2	-	-	4	екза мен
Тема 2. Організація податкового адміністрування. облік платників податків.	8	2	2	-	-	4	
Тема 3. Податковий контроль. адміністрування податків, зборів, платежів.	8	2	2	-	-	4	
Тема 4. Податок на прибуток підприємств.	8	2	2	-	-	4	
Тема 5. Податок на доходи фізичних осіб.	8	2	2	-	-	4	
Тема 6. Податок на додану вартість.	14	4	4	-	-	6	
Тема 7. Мито та акцизний податок.	8	2	2	-	-	4	
Тема 8. Податок на майно. рентна плата. екологічний податок.	8	2	2	-	-	4	
Тема 9. Спеціальні податкові режими. спрощена система оподаткування, обліку та звітності.	14	4	4	-	-	6	
Тема 10. Корпоративний податковий менеджмент.	10	2	2	-	-	6	
Тема 11. Ухиляння від податків і перекладання податків. податкова політика в системі державного регулювання економіки.	16	4	4			8	
Тема 12. Планування та прогнозування податків і зборів	10	2	2			6	
Всього за семестр № 2:	120	30	30	-	-	60	

4.1.2. Питання, що виносяться на самостійне опрацювання для здобувачів вищої освіти денної та заочної форми навчання

Перелік питань до тем навчальної дисципліни		Література:
ТЕМА 1. СУТНІСТЬ І ВИДИ ПОДАТКІВ. ОРГАНІЗАЦІЯ ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ		
	Питання, винесені на самостійне опрацювання: 1. Класифікація податків. 2. Сутність і види податків 3. Організація податкової системи. Державна фіскальна служба України 4. Фінансова система держави та її співвідношення з податковою системою. 5. Визначення резидентського статусу юридичних осіб у світовій практиці та Україні. 6. Особливості міжбюджетних відносин в Україні та їх вплив на податкову сферу.	1, с. 3-40
ТЕМА 2. ОРГАНІЗАЦІЯ ПОДАТКОВОГО АДМІНІСТРУВАННЯ. ОБЛІК ПЛАТНИКІВ ПОДАТКІВ		
	Питання, винесені на самостійне опрацювання: 1. Форми первинних документів податкового обліку. 2. Податкові реєстри. 3. Податкова декларація. 4. Порядок реєстрації виданих, повернутих і використаних доручень на одержання цінностей. 5. Спільні і відмінні риси податкового обліку і бухгалтерського обліку.	
ТЕМА 3. ПОДАТКОВИЙ КОНТРОЛЬ. АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКІВ, ЗБОРІВ, ПЛАТЕЖІВ.		
	Питання, винесені на самостійне опрацювання: 1. Державний реєстр фізичних осіб - платників податків. 2. Порядок подання податкової декларації та визначення суми податкових зобов'язань. 3. Порядок узгодження сум податкових зобов'язань, оскарження рішень податкових органів та визначення податкового боргу.	1, с. 119-146; с. 395-433
ТЕМА 4. ПОДАТОК НА ПРИБУТОК ПІДПРИЄМСТВ.		

		Питання, винесені на самостійне опрацювання: 1. Сутність податку на прибуток підприємств. 2. Порядок нарахування амортизаційних відрахувань. 3. Оподаткування операцій особливого виду. 4. Особливості оподаткування окремих платників податку. 5. Порядок нарахування та сплати податку до бюджету.	1, с. 208-242; с. 243-272
		ТЕМА 5. ПОДАТОК НА ДОХОДИ ФІЗИЧНИХ ОСІБ.	
		Питання, винесені на самостійне опрацювання: 1. Сутність податку з доходів фізичних осіб, платники податку та об'єкт оподаткування. 2. Склад загального оподатковуваного доходу. 3. Доходи, які не входять до складу загального оподатковуваного доходу. 4. Порядок нарахування, утримання та сплати податку до бюджету. 5. Особливості оподаткування окремих видів доходів. 6. Систематизація пільг з ПДФО.	1, с. 175–208
		ТЕМА 6. ПОДАТОК НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ.	
		Питання, винесені на самостійне опрацювання: 1. Переваги і недоліки ПДВ. 2. Порядок визначення бази оподаткування. 3. Порядок обчислення і сплати ПДВ. 4. Основні проблеми оподаткування доданої вартості в Україні.	1, с. 447-463
		ТЕМА 7. МИТО ТА АКЦИЗНИЙ ПОДАТОК	
		Питання, винесені на самостійне опрацювання: 1. Об'єкт та база оподаткування акцизним податком. 2. Пільги при стягненні акцизного податку. 3. Порядок нарахування і сплати акцизного податку. 4. Механізм нарахування і сплати мита. 5. Удосконалення акцизного оподаткування в Україні.	
		ТЕМА 8. ПОДАТОК НА МАЙНО. РЕНТНА ПЛАТА. ЕКОЛОГІЧНИЙ ПОДАТОК.	
		Питання, винесені на самостійне опрацювання: 1. База оподаткування по сплаті податку на майно.	

		<ul style="list-style-type: none"> 2. Плата за землю: податок на майно чи ресурсний платіж. 3. Використання пільг по платі за землю 4. Позитивні та негативні особливості майнових податків. 	
		ТЕМА 9. СПЕЦІАЛЬНІ ПОДАТКОВІ РЕЖИМИ. СПРОЩЕНА СИСТЕМА ОПОДАТКУВАННЯ, ОБЛІКУ ТА ЗВІТНОСТІ.	
		Питання, винесені на самостійне опрацювання: <ul style="list-style-type: none"> 1. Фіксований сільськогосподарський податок 2. Спрощена система оподаткування суб'єктів малого підприємництва 3. Спеціальні податкові режими та їх значення. 4. Переваги і недоліки альтернативних систем оподаткування. 5. Оцінка доцільності використання альтернативних систем оподаткування. 	20, с. 25-44; с. 55-85; с. 141-172. 26, ст. 1. 27, ст. 1, ст. 3-6. 30, ст. 1, ст. 24
		ТЕМА 10. КОРПОРАТИВНИЙ ПОДАТКОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ	
		Питання, винесені на самостійне опрацювання: <ul style="list-style-type: none"> 1. Результативність діяльності підприємства. 2. Оптимізація податкових витрат. 3. Основні функції податкових менеджерів. 4. Податкова політика підприємства. 5. Аналіз зовнішнього податкового середовища. 6. Податковий моніторинг господарських операцій. 7. Організація взаємодії із внутрішніми структурами і зовнішніми суб'єктами. 	20, с. 25-44; с. 55-85; с. 141-172. 26, ст. 1.
		ТЕМА 11. УХИЛАННЯ ВІД ПОДАТКІВ І ПЕРЕКЛАДАННЯ ПОДАТКІВ. ПОДАТКОВА ПОЛІТИКА В СИСТЕМІ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІКИ.	
		Питання, винесені на самостійне опрацювання: <ul style="list-style-type: none"> 1. Податкова політика як чинник макроекономічного регулювання. 2. Ухилення від податків і перекладання податків 3. Основні схеми ухилення від оподаткування через використання альтернативних форм оподаткування. 4. Форми та способи ухилення від оподаткування. Сутність податкової оптимізації. Подвійне оподаткування в міжнародному бізнесі. Процедура перекладання податків. 	27, ст. 1, ст. 3-6. 30, ст. 1, ст. 24

		ТЕМА 12. ПЛАНУВАННЯ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ ПОДАТКІВ І ЗБОРІВ	
		<p>Питання, винесені на самостійне опрацювання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні напрямки вдосконалення діючої системи оподаткування прибутку підприємств. 2. Недоліки пільгового оподаткування в Україні. 3. Принципи бюджетування податків. 	

5. Індивідуальні завдання

Отримавши базові знання про економіку як науку, основні економічні теорії XIX-XXI ст., про структуру економічного знання та фінансово-економічної діяльності.

5.1.1. Теми рефератів

1. Економічна сутність ухилення від сплати податків.
2. Макроекономічний вплив податкової політики. Податкова політика та інфляція. Характеристика неподаткових надходжень до бюджету.
3. Схеми ухилення від оподаткування.
4. Прогнозування обсягів податкових надходжень. Розрахунок податкових надходжень до бюджетів різних рівнів.
5. Методи податкового планування і прогнозування.
6. Податкова тактика.
7. Бюджетування податків.
8. Податкове прогнозування і планування на загальнодержавному рівні.
9. Податковий облік і звітність.
10. Оцінка результатів податкового менеджменту.
11. Бюджетування податків.
12. Методи управління податковим боргом.
13. Податкова політика в системі державного регулювання економіки
14. Співвідношення податкового тиску на індивідуальних та корпоративних платників.
15. Податкові ризики та їх оцінка.
16. Міжнародна податкова конкуренція та її вплив на реформування податкових систем.
17. Альтернативні системи оподаткування в розвинутих країнах.
18. Особливості оподаткування сільськогосподарських підприємств.
19. Особливості прибуткового оподаткування суб'єктів малого підприємництва.
20. Шляхи вдосконалення податкового контролю в сфері оподаткування доходів громадян від підприємницької діяльності.
21. Використання пільг по платі за землю
22. Позитивні та негативні особливості майнових податків.
23. Механізм нарахування і сплати мита.
24. Удосконалення акцизного оподаткування в Україні.
25. Взаємозв'язок показників декларацій з податку на прибуток підприємств і ПДВ.
26. Адміністрування ПДВ.
27. Операції, що звільнені від оподаткування ПДВ.
28. Порядок нарахування, утримання та сплати податку до бюджету.
29. Особливості оподаткування окремих видів доходів.
30. Систематизація пільг з ПДФО.
31. Особливості визначення оподатковуваної бази податку на прибуток в розвинутих країнах світу.

32. Податок на прибуток як регулюючий чинник економічних процесів.
33. Платники, об'єкт оподаткування та ставки податку.
34. Податкові перевірки.
35. Облік платників податків - юридичних та фізичних осіб.
36. Облік платників і надходжень податків до бюджету. Адміністрування податків
37. Первинні документи в бухгалтерському обліку.
38. Порівняльна характеристика управлінського, фінансового, виробничого та податкового обліку в Україні
39. Фінансова відповідальність платників податків.
40. Значення місцевих податків і зборів в бюджетах різних рівнів.
41. Основні напрямки реформування системи місцевих податків в Україні.
42. Місцеві податки в розвинутих країнах світу.
43. Визначення резидентського статусу юридичних осіб у світовій практиці та Україні.
44. Особливості міжбюджетних відносин в Україні та їх вплив на податкову сферу.
45. Спрощена система оподаткування суб'єктів малого підприємництва
46. Спеціальні податкові режими та їх значення.

5.1.2. Теми курсових робіт

Навчальним планом не заплановано.

5.1.3. Теми наукових робіт

5. Податкова політика як чинник макроекономічного регулювання.
6. Ухилення від податків і перекладання податків
7. Основні схеми ухилення від оподаткування через використання альтернативних форм оподаткування.
8. Форми та способи ухилення від оподаткування. Сутність податкової оптимізації.
9. Подвійне оподаткування в міжнародному бізнесі.
10. Процедура перекладання податків.
11. Основні напрямки вдосконалення діючої системи оподаткування прибутку підприємств.
12. Недоліки пільгового оподаткування в Україні.
13. Принципи бюджетування податків.
14. Результативність діяльності підприємства.
15. Оптимізація податкових витрат.
16. Основні функції податкових менеджерів.
17. Податкова політика підприємства.
18. Аналіз зовнішнього податкового середовища.
19. Податковий моніторинг господарських операцій.
20. Організація взаємодії із внутрішніми структурами і зовнішніми суб'єктами.

21. Фіксований сільськогосподарський податок
22. Переваги і недоліки альтернативних систем оподаткування.
23. Оцінка доцільності використання альтернативних систем оподаткування.
24. База оподаткування по сплаті податку на майно.
25. Плата за землю: податок на майно чи ресурсний платіж.
26. Об'єкт та база оподаткування акцизним податком.
27. Пільги при стягненні акцизного податку.
28. Порядок нарахування і сплати акцизного податку.
29. Переваги і недоліки ПДВ.
30. Порядок визначення бази оподаткування.
31. Порядок обчислення і сплати ПДВ.
32. Основні проблеми оподаткування доданої вартості в Україні.
33. Сутність податку з доходів фізичних осіб, платники податку та об'єкт оподаткування.
34. Склад загального оподатковуваного доходу.
35. Доходи, які не входять до складу загального оподатковуваного доходу.
36. Сутність податку на прибуток підприємств.
37. Порядок нарахування амортизаційних відрахувань.
38. Оподаткування операцій особливого виду.
39. Особливості оподаткування окремих платників податку.
40. Порядок нарахування та сплати податку до бюджету.
41. Державний реєстр фізичних осіб - платників податків.
42. Порядок подання податкової декларації та визначення суми податкових зобов'язань.
43. Форми первинних документів податкового обліку.
44. Податкові реєстри.
45. Податкова декларація.
46. Спільні і відмінні риси податкового обліку і бухгалтерського обліку.
47. Класифікація податків.
48. Сутність і види податків
49. Організація податкової системи. Державна фіскальна служба України
50. Фінансова система держави та її співвідношення з податковою системою.

6. Методи навчання

Лекції навчальної дисципліни проводяться із застосуванням *мультимедійних навчальних презентацій*, а також інтерактивних (діалогових) методів навчання – проблемно-діалогових методів повідомлення навчального матеріалу.

Робота у парах та малих групах (виконання малими групами курсантів/слухачів певних завдань під час семінару та обговорення отриманих результатів).

Дослідження та обговорення конкретних випадків «case-study» (курсанти/слухачі отримують завдання на проведення досліджень за темою та методами визначеними викладачем, пізніше доповідають про результати проведеного дослідження).

Мозковий штурм (орієнтація роботи групи на глибше розкриття змісту теми та вироблення комунікативних навичок).

Робота з відеофільмами.

Проведення квесту «Аналіз фінансової діяльності суб'єктів за сферами господарювання!».

7. Перелік питань та завдань, що виносяться на підсумковий контроль

Питання до екзамену:

1. Фінансова система держави та її співвідношення з податковою системою.
2. Визначення резидентського статусу юридичних осіб у світовій практиці та Україні.
3. Недоліки пільгового оподаткування в Україні.
4. Спеціальні податкові режими та їх значення.
5. Позитивні та негативні особливості майнових податків.
6. Співвідношення податкового тиску на індивідуальних та корпоративних платників.
7. Міжнародна податкова конкуренція та її вплив на реформування податкових систем.
8. Систематизація пільг з ПДФО.
9. Шляхи вдосконалення податкового контролю в сфері оподаткування доходів громадян від підприємницької діяльності.
10. Основні проблеми оподаткування доданої вартості в Україні.
11. Удосконалення акцизного оподаткування в Україні.
12. Особливості визначення оподатковуваної бази податку на прибуток в розвинутих країнах світу.
13. Податок на прибуток як регулюючий чинник економічних процесів.
14. Особливості прибуткового оподаткування суб'єктів малого підприємництва.
15. Основні напрямки вдосконалення діючої системи оподаткування прибутку підприємств.
16. Плата за землю: податок на майно чи ресурсний платіж?
17. Використання пільг по платі за землю
18. Особливості міжбюджетних відносин в Україні та їх вплив на податкову сферу.
19. Значення місцевих податків і зборів в бюджетах різних рівнів.
20. Основні напрямки реформування системи місцевих податків в Україні.
21. Місцеві податки в розвинутих країнах світу.
22. Переваги і недоліки альтернативних систем оподаткування.
23. Оцінка доцільності використання альтернативних систем оподаткування.
24. Альтернативні системи оподаткування в розвинутих країнах.
25. Особливості оподаткування сільськогосподарських підприємств.
26. Основні схеми ухилення від оподаткування через використання альтернативних форм оподаткування.
27. Податкове прогнозування і планування на загальнодержавному рівні.

28. Взаємозв'язок показників декларацій з податку на прибуток підприємств і ПДВ.
29. Податкові ризики та їх оцінка.
30. Схеми ухилення від оподаткування.
31. Податкова політика як чинник макроекономічного регулювання.
32. Ухилення від податків і перекладання податків
33. Основні схеми ухилення від оподаткування через використання альтернативних форм оподаткування.
34. Форми та способи ухилення від оподаткування. Сутність податкової оптимізації. Подвійне оподаткування в міжнародному бізнесі. Процедура перекладання податків.
35. Основні напрямки вдосконалення діючої системи оподаткування прибутку підприємств.
36. Недоліки пільгового оподаткування в Україні.
37. Принципи бюджетування податків.
38. Результативність діяльності підприємства.
39. Оптимізація податкових витрат.
40. Основні функції податкових менеджерів.
41. Податкова політика підприємства.
42. Аналіз зовнішнього податкового середовища.
43. Податковий моніторинг господарських операцій.
44. Організація взаємодії із внутрішніми структурами і зовнішніми суб'єктами.
45. Фіксований сільськогосподарський податок
46. Переваги і недоліки альтернативних систем оподаткування.
47. Оцінка доцільності використання альтернативних систем оподаткування.
48. База оподаткування по сплаті податку на майно.
49. Плата за землю: податок на майно чи ресурсний платіж.
50. Об'єкт та база оподаткування акцизним податком.
51. Пільги при стягненні акцизного податку.
52. Порядок нарахування і сплати акцизного податку.
53. Переваги і недоліки ПДВ.
54. Порядок визначення бази оподаткування.
55. Порядок обчислення і сплати ПДВ.
56. Основні проблеми оподаткування доданої вартості в Україні.
57. Сутність податку з доходів фізичних осіб, платники податку та об'єкт оподаткування.
58. Склад загального оподатковуваного доходу.
59. Доходи, які не входять до складу загального оподатковуваного доходу.
60. Сутність податку на прибуток підприємств.
61. Порядок нарахування амортизаційних відрахувань.
62. Оподаткування операцій особливого виду.
63. Особливості оподаткування окремих платників податку.
64. Порядок нарахування та сплати податку до бюджету.
65. Державний реєстр фізичних осіб - платників податків.

66. Порядок подання податкової декларації та визначення суми податкових зобов'язань.
67. Порядок узгодження сум податкових зобов'язань, оскарження рішень податкових органів та визначення податкового боргу.
68. Форми первинних документів податкового обліку.
69. Податкові реєстри.
70. Податкова декларація.
71. Порядок реєстрації виданих, повернутих і використаних доручень на одержання цінностей.
72. Спільні і відмінні риси податкового обліку і бухгалтерського обліку.
73. Класифікація податків.
74. Сутність і види податків
75. Організація податкової системи. Державна фіскальна служба України

Зразок тестових завдань

1. Які з перерахованих національних стандартів є стандартами фінансової звітності підприємства?
 - а) П (С) БО 7 ;
 - б) П (С) БО 5;
 - в) П (С) БО 1;
 - г) П (С) БО 16.
2. Чи залежить фінансовий результат (прибуток) підприємства від:
 - а) витрат на створення резервного капіталу;
 - б) виплати дивідендів;
 - в) величини адміністративних витрат;
 - г) виплат на сплату процентів за банківський кредит.
3. Яка найбільша сума амортизаційних відрахувань за перший рік експлуатації об'єкта основних засобів, первісна вартість якого – 35 тис. грн., ліквідаційна вартість – 3 тис. грн., термін експлуатації – 4 роки?
 - а) при використанні “податкового” методу;
 - б) при використанні “кумулятивного” методу;
 - в) при використанні “прямолінійного” методу;
 - г) при використанні методу прискореного зменшення залишкової вартості.
4. Що сприяє збільшенню заборгованості підприємства перед бюджетом з податку на додану вартість?
 - а) зменшення податкового кредиту;
 - б) зростання собівартості продукції, що продає підприємство;
 - в) зростання цін на продукцію, що продає підприємство;
 - г) перехід на використання імпортової сировини замість вітчизняної.
5. Що з перерахованого тягне за собою збільшення власного капіталу

акціонерного товариства?

- а) нарахування амортизації (зносу) основних засобів;
- б) додаткова емісія акцій;
- в) надходження виручки від продажу продукції;
- г) спрямування прибутку на приріст власних оборотних коштів.

6. Чи вважається реалізованою (проданою) продукція, якщо:

- а) вона ще не відвантажена, але надійшов під неї аванс покупця?
- б) одна з сторін бартерної угоди не виконала свого зобов'язання з поставки?
- в) укладено бартерну угоду, але жодна з сторін не розпочала поставку?
- г) постачальник відвантажив продукцію, але не оформив розрахункові документи.

7. Що з перерахованого включається (у податковому обліку) до складу валових доходів?

- а) сума одержаного банківського кредиту;
- б) одержані штрафи, пеня, недодержки;
- в) одержані дивіденди;
- г) одержані аванси покупців.

8. За рахунок яких коштів фінансує підприємство видатки, пов'язані з поліпшенням основних засобів?

- а) статутний фонд;
- б) амортизаційні відрахування;
- в) собівартість продукції;
- г) банківський кредит.

9. Укажіть, що з переліченого являє елемент фонду власних оборотних активів підприємства:

- а) нерозподілений прибуток;
- б) фонд заробітної плати;
- в) витрати майбутніх періодів;
- г) резерв майбутніх витрат і платежів.

10. Від чого залежить норматив власних оборотних активів підприємства у виробничих запасах в днях?

- а) обсяг виробництва;
- б) форми розрахунків з постачальниками;
- в) оптові ціни на сировину та матеріали;
- г) частота поставок.

11. Що з переліченого включається до складу доходів балансу доходів і видатків підприємства?

- а) сума амортизаційних відрахувань;
- б) виручка від реалізації продукції;

- в) короткотермінові банківські кредити;
- г) довготермінові банківські кредити.

12. Чим фінансовий план підприємства відрізняється від платіжного календаря?

- а) він не може слугувати інструментом оперативного фінансового планування;
- б) він не включає витрат на сплату податків до бюджету;
- в) у ньому відсутня інформація про обсяг продажу (реалізації) продукції;
- г) у ньому відсутня інформація про рух грошових коштів на розрахунковому рахунку.

8. Критерії та засоби оцінювання результатів навчання здобувачів

Оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється на основі поточних оцінок (аудиторна, самостійна роботи) та підсумкового контролю.

1. Оцінку під час аудиторного поточного контролю здобувач вищої освіти може отримати, якщо виконає такі умови:

- 1.1. Усна відповідь (запитання-відповідь),
- 1.2. Письмова робота (написання письмових тестових завдань і контрольної роботи).

1.2. Виконання самостійних завдань:

1.2.1. Обрання теми та підготовка реферату, доповіді, презентації.

Додатково на семінарському занятті оцінюється активність здобувачів вищої освіти при формулюванні запитань, участь у дискусії.

2. Підсумковий контроль (залік) може проходити у двох формах:

2.1. Здобувачу вищої освіти необхідно відповісти на три теоретичних запитання.

2.2. Здобувачу вищої освіти необхідно відповісти на 50 тестових завдань. За кожну правильну відповідь нараховується 1 бал. Максимальна кількість балів, отриманих за тестування, – 50 балів.

Отримані оцінки поточного та підсумкового контролю заносяться викладачем до журналу обліку роботи академічної групи за шкалою ЄКТС.

Оцінювання результатів навчання здійснюється шляхом складання суми балів, отриманих під час поточного та підсумкового контролю.

Оцінювання здійснюється за національною шкалою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно) та за шкалою ЄКТС, де:

1. «А» – 90 – 100 балів – відмінно (відмінна відповідь із незначними неточностями);

2. «В» – 82 – 89 балів – дуже добре (відповідь краща за середній рівень із кількома неточностями);

3. «С» – 75 – 81 бали – добре (загалом правильне виконання з певною кількістю помилок);

4. «D» – 67 – 74 балів – задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків);

5. «E» – 60 – 66 – задовільно (відповідь відповідає мінімальним критеріям);

6. «FX» – менше 59 балів – незадовільно.

10. Рекомендована література (основна, допоміжна), інформаційні ресурси в Інтернеті

10.1. Основна

1. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV зі змінами, внесеними згідно із Законом України № 5060-VI від 05.07.2012 р. [Електронний ресурс] . – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/господарський%20кодекс>.
2. Податковий Кодекс. – [Електронний ресурс] . – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>
3. Методичні рекомендації з розроблення бізнес-плану підприємств, Затверджено наказом Міністерства економіки України від 06.09.06 р. № 2903
4. Фінансовий аналіз підприємства: методика та практика: навч. посіб. / Трусова Н. В., Терещенко М. А ; Тавр. держ. агротехнол. ун-т. - 2-ге вид. - Мелітополь : Мелітоп. міськ. друк., 2019. - 272 с.
5. Фінансовий аналіз та звітність: практикум / І. Ю. Єпіфанова, В. В. Джеджула ; Вінниц. нац. техн. ун-т. - Вінниця : ВНТУ, 2017. - 142 с.
6. Фінансовий аналіз та звітність: збірник тестових завдань для організації самостійної та індивідуальної роботи студентів : навч. посіб. / І. Ю. Єпіфанова ; Вінниц. нац. техн. ун-т. - Вінниця : ВНТУ, 2016. - 83, [1] с.
7. Фінансовий аналіз: Кредитно-модульний курс : навч. посіб. / О. М. Загурський. - 2-ге вид., перероб. та допов. - Київ : Ун-т "Україна", 2016. - 442 с.
8. Фінансовий аналіз: теорія і практика (у схемах і таблицях) : навч. посіб. / О. М. Кальченко, О. В. Шишкіна ; Чернігів. нац. технол. ун-т. - Чернігів : Брагінець О. В. [вид.], 2019. - 435 с.
9. Фінанси підприємств : навч. посіб. / С. О. Нікола. – Одеса : Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, 2020. – 206 с.
- 10.Ткаченко С.О. Фінанси підприємств: практикум/ С.О. Ткаченко//. – Х.: Вид-во Харк. нац. універ. внутр. справ, 2022. – 104 с.
- 11.Фінанси підприємств : підручник / В. В. Сокурєнко, Д. В. Швець, С. М. Бортник, С. О. Ткаченко ; за заг. ред. В. В. Сокурєнка; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – 2-ге вид., допов. та перероб. – Харків : ХНУВС, 2022. – 292 с. – URL: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/13977>

10.2 Допоміжна

1. Біла О.Г. Фінанси підприємств : навчальний посібник / О. Г. Біла. - К. : Алерта, 2016. – 186 с.
2. Бедринєць М. Д. Фінанси підприємств : навч. посіб. / М. Д. Бедринєць, Л. П. Довгань ; Держ. фіскальна служба України, Ун-т держ. фіскальної служби України. – К. : Центр учбової літератури, 2018. – 292 с
3. Бержанір І.А., Вінницька О.А., Гвоздей О.Н. Інтегральна оцінка фінансового стану підприємства // Молодий вчений. – 2018. – № 2(54), лютий. – С. 682-686.

4. Захарченко В.І., Меркулов М. М., Ширяєва Л. В. Економіка підприємства: практикум (збірник задач і виробничих ситуацій): Навч. посіб. - К.: ЦУЛ, 2012. - 144 с.
5. Непочатенко О.О., Мельничук Н. Ю. Фінанси підприємств: [підручник] /О.О. Непочатенко, Н.Ю. Мельничук . - К.: ЦУЛ, 2013. - 504 с.
6. Карпенко, Ю. В. Економіка і фінанси підприємства [Текст] : навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни за кредитно-модульною системою організації навчального процесу / Ю. В. Карпенко. – Полтава : ПУЕТ, 2014. – 266 с.
7. Непочатенко О.О. Фінанси підприємств: підручник / О.О. Непочатенко, Н.Ю. Мельничук. К.: Центр учбової літератури, 2013. 504 с.
8. Фінансовий менеджмент : навч. посібник / за ред. д-ра екон. наук, проф. М. І. Крупки ; [М. І. Крупка, О. М. Ковалюк, В. М. Коваленко та ін.]. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2015. – 440 с.
9. Фінансовий аналіз: навч. посіб. / О. М. Кальченко, О. В. Шишкіна ; Чернігів. нац. технол. ун-т. - Чернігів : Брагинець О. В. [вид.], 2018. - 522 с.
10. Фінансовий аналіз: навч. посіб. / Отенко І. П., Азаренков Г. Ф., Іващенко Г. А. ; Харків. нац. екон. ун-т ім. Семена Кузнеця. - Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. - 155 с.
11. Фінанси підприємств. Навчально-методичний посібник для практичних занять та самостійної роботи здобувачів освітнього ступеня «бакалавр» спеціальностей 051 «Економіка», 071 «Облік і оподаткування», 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», 073 «Менеджмент», 281 «Публічне управління та адміністрування» / укладачі В.В. Зубченко, Л.М. Гутко. Біла Церква: БНАУ, 2020. 106 с.

10.3. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Українські підручники онлайн: [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <https://pidruchniki.com/>.
2. Офіційний сайт Український центр економічних та політичних досліджень ім. Разумкова (представлені результати досліджень, діаграми, кількісні показники, наводяться дані порівняльних досліджень). [Електрон. ресурс]. – Режим доступу : <http://razumkov.org.ua/>.
3. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського [Електрон. ресурс]. – Режим доступу : <http://www.nbuv.gov.ua>.
4. Онлайн-курси України та світу [Електрон. ресурс]. – Режим доступу : <https://prometheus.org.ua/>.
5. Методичні матеріали з дисципліни «Фінанси підприємства» на інформаційному бібліотечному порталі ХНУВС. – Режим доступу: <http://univd.edu.ua/>